

Reviderad uppdragsöverenskommelse 2022

Med anledning av att Länsmuseet Gävleborg beviljats ett utökat verksamhetsbidrag som särskilt ska stödja arbete med regional världsarvspedagogik, ersätter följande uppdragsöverenskommelse den tidigare överenskommelsen från december 2021.

Länsmuseet Gävleborg

Länsmuseet Gävleborg och Region Gävleborg, kultur- och kompetensnämnden, har träffat följande uppdragsöverenskommelse om varaktigt regionalt uppdrag för år 2022.

Uppdragsöverenskommelsen klargör hur Länsmuseet Gävleborg förhåller sig till prioriteringarna i regional kulturplan Gävleborg 2019-2022, *När konstens och kulturens egenvärde möter samhällsutveckling*.

Regionala kulturpolitiska inriktningar och prioriteringar

I sin årsplan 2022-2024 identifierar Region Gävleborgs kultur- och kompetensnämnd följande inriktningar och prioriteringar kopplade till konst- och kulturområdet:

- arbete och hållbar tillväxt
- kunskap och kultur

med fokus på ökad tillgänglighet till kultur för alla.

Konst och kultur, där kulturarv ingår, bidrar till att människor kan se världen med nya ögon, byta perspektiv och tänka på andra sätt. Konst och kultur präglas av sin tids föreställningar, motsättningar och villkor. Men den återspeglar inte bara samhället. Genom konst och andra kulturyttringar utgör kulturen också en förändrande kraft som bidrar till människors medvetande om sig själva och om samhället. Därför är det så viktigt att konsten får verka fritt. Att den varken underkastas censur, ideologier eller kommersialism. I tider där makthavare i flera länder begränsar kulturaktörers oberoende och yttrandefrihet finns det också särskilda skäl att värna och lyfta den fria konsten. Det öppna samhället och det fria ordet värnas genom att en mångfald av synsätt, åsikter och perspektiv kommer till uttryck genom bland annat ett levande och mångfacetterat konst- och kulturliv. Mötesplatserna är centrala i detta sammanhang, inte minst när det gäller främjande av kvalitet och förnyelse.

För att konsten ska få möjlighet att spela en större roll i såväl samhället som i våra liv måste kulturpolitiken vara aktiv och skapa förutsättningar för konst och kultur som både underhåller och roar men också provocerar, retar och upprör. Region Gävleborg vill främja skapande och kreativitet av såväl barn och unga som professionella kulturskapare och ideella aktörer.

Civilsamhället och allt det ideella och idéburna arbete som bedrivs inom föreningslivet och studieförbunden ger en förutsättning och en grundstruktur för invånarnas tillgång till ett rikt kulturliv. Region Gävleborg anser att det är det allmännas ansvar att alla ska ha tillgång till högklassig och professionellt framställd konst och kultur samt möjlighet att själva utöva olika former av konst och kultur. Detta gäller särskilt i ett samhälle som värnar alla människors lika möjligheter till ett gott liv och där våra livsval inte ska inskränkas av vår ekonomi, vårt kön, vår etnicitet eller andra former av diskriminering. Respektfullt bemötande, likabehandling - med interkulturell dialog som exempel - måste prägla den regionala kulturverksamheten.

Att ta del av och att utöva konst och kultur har en dokumenterad effekt på hälsa och välbefinnande. När människor möts och delar upplevelser ökar den sociala sammanhållningen och tilliten till varandra och därmed stärks den sociala hållbarheten. Barn i hushåll med sämre ekonomi deltar i lägre utsträckning än andra i organiserade fritidsaktiviteter. Det är också vanligare att barn i familjer med sämre ekonomi uppger att de skulle vilja delta i någon kultur-, idrotts- eller föreningsaktivitet men att de inte har möjlighet. Därför är barn och ovana deltagare prioriterade målgrupper. Konst och kultur ska finnas i hela länet, fysiskt men också genom ökad digitalisering.

Den regionala konst- och kulturpolitiken är en del av den regionala utvecklingspolitiken och har naturliga kopplingar till andra politikområden. Den främjar en hållbar attraktivitet av vårt län. Därför stöttar Region Gävleborg mångfacetterade insatser kopplade till utbildning och forskning, miljöperspektiv, kulturella och kreativa näringar samt interregionalt, nationellt och internationellt perspektiv.

Corona-pandemin och påverkan på konst- och kulturlivet

Region Gävleborg följer noga utvecklingen av Corona-pandemin i länet och har tilltro till att vi tillsammans med varje kulturaktör med varaktigt regionalt uppdrag, kan hantera de problem som uppstår och ha en kontinuerlig dialog. Under den rådande situationen vill Region Gävleborg agera lyhörd, flexibelt och proaktivt för att ge stöd i en turbulent tid och skapa goda förutsättningar för ett fortsatt rikt konst- och kulturliv.

Kulturaktörerna inom kulturarv och kulturmiljö i den regionala kulturplanen 2019-2022

Gävleborgs kulturaktörer med varaktigt regionalt uppdrag inom kulturarv och kulturmiljö är följande:

- Arkiv Gävleborg
- Hälsinglands museum
- Länsmuseet Gävleborg
- Kultur Gävleborgs uppdrag inom Världsarvet Hälsingegårdar

Om Länsmuseet Gävleborg

Länsmuseet Gävleborgs övergripande uppdrag inom museiverksamhet och kulturmiljö samt bild- och formkonst och slöjd beskrivs i bilagan 1 till den regionala kulturplanen.

Utvecklingsområden

1) Kreativitet genom stöd till det professionella konst- och kulturlivet

Detta utvecklingsområde innebär att Länsmuseet Gävleborg arbetar med följande:

- *Mötesplatser*

Samverka med övriga kulturaktörer och kulturskapare för att utveckla mötesplatser och samarrangemang.

Använda museets lokaler och utställningar för gemensamma aktiviteter.

- *Kompetenshöjande insatser och mentorskap*

Museet anordnar regelbundet utställningar med samtida konstnärer och samverkar med konstutbildningen vid Bollnäs folkhögskola. Museet samverkar med övriga kulturaktörer med regionalt uppdrag inom konstområdet kring att utveckla mötesplatser och kompetenshöjande insatser för länets kulturskapare.

- *Kulturskapares ekonomiska villkor, ekonomiskt stöd och konstnärlig residensverksamhet*

Erbjuda utställningsmöjligheter för samtida konstnärer.

2) Tillgång till konst och kultur

Detta utvecklingsområde innebär att Läns museet Gävleborg arbetar med följande:

- *Barn och unga, kulturplanens prioriterade målgrupp*

Barn och unga är en prioriterad målgrupp i museets verksamhet. Museet erbjuder pedagogisk verksamhet för alla utbildningsstadier, både i museet och i form av uppsökande kulturmiljöpedagogiska skolprogram samt studiematerial. Museets programverksamhet för barn och unga har som huvudinriktning att stimulera eget skapande. Museet erbjuder också utställningsmöjligheter för barn och unga.

Erbjuda pedagogisk verksamhet i museet för alla utbildningsstadier.

Erbjuda vandringsutställningar och studiematerial för skolor.

Erbjuda programaktiviteter som stimulerar barns och ungas eget skapande och som inspirerar barn och vuxna att skapa och upptäcka tillsammans.

Erbjuda utställningsmöjligheter för barn och unga i museet.

- *Brett kulturutbud genom samverkan*

Genom samverkan med övriga kulturaktörer med regionalt uppdrag strävar museet mot en mer mångfacetterad verksamhet där olika konstnärliga uttryck kan mötas. Lokal samverkan är viktig, både för att föra dialog och utbyta kunskap med länets invånare och för att kunna erbjuda verksamhet i hela länet.

Samverka med övriga kulturaktörer med regionalt uppdrag.

Samverka med kommunala kulturaktörer.

Samverka med civilsamhället.

Samverka interregionalt inom museiområdet.

Länsmuseet ingår i den regionala samverkansgruppen för barnkultur.

Hälsinglands museum kommer, tillsammans med kulturaktörer med varaktigt regionalt uppdrag, att undersöka kulturarvet som inspirationskälla till ny samtidskonst och scenkonst som bottnar i en historisk kontext.

- *Tillgång till kultur och konst i hela länet*

Vandringsutställningar, programverksamhet, *DigitaltMuseum*, webbplatser och sociala medier är de viktigaste instrumenten för att sprida museets verksamhet i hela länet.

Vårda, dokumentera, registrera och digitalisera museets föremåls- och fotosamlingar, för att kunna tillgängliggöra dessa digitalt genom *DigitaltMuseum*.

Sprida kunskap om *DigitaltMuseum*.

Hänvisningar till *DigitaltMuseum* i sociala medier och på webben.

Sprida kunskap om konst, kulturhistoria och kulturmiljöarbete genom utställningar, programverksamhet, webb och sociala medier.

Erbjuda vandringsutställningar och programverksamhet i alla länets kommuner.

Tillhandahålla underlag för uppdatering av Riksantikvarieämbetets digitala fornlämningsregister.

Länsmuseet Gävleborg analyserar och summerar vidare hur Coronapandemin påverkar verksamhet, konst- och kulturupplevelser samt det konstnärliga utövandet. Länsmuseet Gävleborg tar tillvara och sprider goda idéer. Hälsinglands museum och Kultur Gävleborg samordnar ett gemensamt idéforum.

- *Kultimera, samlingsnamn för regional kulturgaranti för förskoleklass och grundskola*

Länsmuseet Gävleborg bidrar till arbetet med *Kultimera* genom att:

- aktivt delta i utvecklingsarbetet genom att utse en representant till arbetsgruppen
- hålla utbud, information och kontaktuppgifter uppdaterade på den digitala plattformen för regionalt utbud för barn och unga som tagits fram av Region Gävleborg (www.kultimera.se)
- tillsammans med de andra kulturaktörerna med regionalt uppdrag fortsätta att implementera en ny form och innehåll för en gemensam, breddad utbudspresentation

3) Öppenhet och demokrati

Detta utvecklingsområde innebär att Länsmuseet Gävleborg arbetar med följande:

Museet strävar efter att levandegöra och bearbeta demokratins grundfrågor i sitt arbete. I det pedagogiska arbetet med barn och unga läggs särskild vikt vid detta.

När det gäller mångfald och likabehandling arbetar museet långsiktigt med barn och unga med neuropsykiatriska funktionshinder och/eller önskan om bättre psykiskt mående. I arbetet med nationella minoriteter sker en fördjupad kunskapsuppbyggnad kring samernas och skogsfinnarnas historia i länet.

- *Samråd, inflytande och transparens*

Tydlig och transparent kommunikation via hemsida och sociala medier.

- *Mångfald och likabehandling*

Erbjuda pedagogiska aktiviteter för nyanlända elever.

Utforska och kommunicera länets konst- och kulturhistoria ur ett pluralistiskt perspektiv.

Arkiv Gävleborg, Hälsinglands museum och Länsmuseet Gävleborg utser en gemensam representant till Region Gävleborgs samverkansgrupp för frågor om funktionsnedsättning vid de tillfällen när kultur- och konstfrågor diskuteras.

- *Nationella minoriteter och minoritetsspråk*

Fortsatt fördjupning kring samernas och skogsfinnarnas historia i länet.

Fortsatt samverkan kring de romska kulturarven.

Länsmuseet Gävleborg informerar Region Gävleborg varje kvartal om vilket kulturutbud kopplat till Sveriges nationella minoriteter som är planerat. Region Gävleborg formger och publicerar på www.regiongavleborg.se/minoritet/aktuellt ett samlat digitalt program inom ramen för kultursamverkansmodellen för att synliggöra hela utbudet.

- *Bildning och yttrandefrihet*

Erbjuda vandringsutställningar och programverksamhet i alla länets kommuner.

- *Interkulturell dialog*

Erbjuda pedagogiska aktiviteter för nyanlända elever.

4) Hållbar attraktivitet

Detta utvecklingsområde innebär att Länsmuseet Gävleborg arbetar med följande:

Museet verkar för att länets kulturmiljöer ska tas till vara som en källa till kunskap och upplevelse. Inte minst är den bebyggda miljön utsatt för ett stort förändringstryck, både i tätorter och på landsbygd. En viktig uppgift för museets kulturmiljöarbete är därför att stödja och inspirera till bevarande av den befintliga bebyggelsens karaktärsdrag. Inom arkeologin finns behov av forskningsundersökningar för att fördjupa kunskapen om länets historia.

- *Utbildning och forskning*

Länsmuseet är en av samarbetsparterna inom projektet *Det delade landet*. Vars syfte är att undersöka den etniska och kulturella mångfalden i det för- och tidigmoderna samhället. Studien har sin utgångspunkt i den samiska historien i Syd- och Mellansverige. Projektet drivs av en forskare vid Statens historiska museer.

Kulturaktörer med varaktigt regionalt uppdrag inspirerar, genom sina olika kompetenser och verksamheter, till en förändring av utbildningskulturen.

- *Miljöperspektiv*

Stödja och inspirera till bevarande av befintlig bebyggelse framför rivning och ombyggnad.

Förorda återbruk och återvinning av material vid renovering av äldre byggnader.

Kulturaktörer med varaktigt regionalt uppdrag identifierar behov av och möjligheter till kompetensutveckling inom miljömässig hållbarhet, med kunskapsstöd av Region Gävleborg.

Folkteatern Gävleborg undersöker, i samarbete med kulturaktörer med varaktigt regionalt uppdrag, möjligheten att initiera en regional pool för lån och återbruk av tekniskt och scenografiskt material.

- *Kulturella och kreativa näringar*

Sprida kunskap om regionens mattraditioner och skapa intresse för mat som kulturfenomen.

Kulturaktörer med varaktigt regionalt uppdrag söker struktur för hur olika kulturverksamheter blir upptäckta och synliggjorda inom besöksnäringen.

Särskilda insatser inom kulturarv och kulturmiljö

Länsmuseet Gävleborg beaktar utifrån den regionala kulturplanens 2019-2022 utvecklingsområden särskilt att:

- bidra till att skapa mötesplatser mellan länets kulturarvsaktörer, arrangörsled och besöksnäring

Samverka med övriga kulturaktörer med regionalt uppdrag kring att erbjuda mötesplatser som är relevanta för de aktuella målgrupperna.

Arkiv Gävleborg, Hälsinglands museum och Länsmuseet Gävleborg fortsätter arbetet i den gemensamma arkivgruppen för frågor om bland annat digitalt bevarande och tillgängliggörande.

- undersöka och ompröva rådande kulturarvsberättelser i samverkan med forskare och professionella kulturskapare

Forskningsundersökningar av samiska och skogsfinska bosättningar i länet.

- vidareutveckla synliggörandet av de nationella minoriteternas kulturarv

Program- och utställningsverksamhet med inriktning på Sveriges nationella minoriteter.

Fortsatt fördjupning kring samernas och skogsfinnarnas historia i länet.

Fortsatt samverkan kring de romska kulturarven.

- samverka med länets berörda aktörer kring gemensamma satsningar

I början av 2022 tar Hälsinglands museum initiativ att tillsammans med Arkiv Gävleborg, Kultur Gävleborg och Länsmuseet Gävleborg ta fram en aktivitetsplan kopplad till Världsarvet Hälsingegårdar.

Under 2022 fortsätter Kultur Gävleborg att utvärdera och utveckla arbetet med tillgängliggörande av Världsarvet Hälsingegårdar genom VR (Virtual Reality). Fokus ligger på breddat deltagande genom berättande i nya plattformar och digitala möten. Kultur Gävleborg samverkar med Hälsinglands museum, Länsmuseet Gävleborg och övriga aktörer i länet, nationellt och internationellt.

- stödja insatser som förenar bevarande och nyttjande för hållbar utveckling av kulturarv

Remisshantering och rådgivning i kulturmiljöfrågor till kommuner, myndigheter och civilsamhälle.

- verka för att länets kulturmiljöer tas tillvara i samhällsutvecklingen som en källa till kunskap och upplevelser för alla

Remisshantering och rådgivning i kulturmiljöfrågor till kommuner, myndigheter och civilsamhälle.

Inventering av forn- och kulturlämningar.

Dialog med kommunala tjänstepersoner kring länets byggda kulturarv.

- tillgängliggöra kulturarv och kulturmiljö för barn och unga

Barn- och familjeaktiviteter med inriktning på kulturarv och kulturmiljö.

Under 2022 kommer Hälsinglands museum och Länsmuseet Gävleborg att utveckla och samordna sina arbeten med pedagogik knuten till Världsarvet Hälsingegårdar, delvis utifrån tidigare projekterfarenheter. Pedagogiken riktar sig till barn och unga från hela länet. Världsarvspedagogerna ska föra en dialog med Kultur Gävleborgs verksamhetsutvecklare för Världsarvet Hälsingegårdar och övriga berörda aktörer.

- stimulera interkulturell dialog

-

Särskilda insatser inom bild- och formkonst och slöjd

Länsmuseet Gävleborg beaktar utifrån den regionala kulturplanens 2019-2022 utvecklingsområden särskilt att:

- skapa mötesplatser för länets aktörer för erfarenhetsutbyte, kompetens-höjande insatser och samverkan

Samverka med övriga kulturaktörer med regionalt uppdrag kring att erbjuda mötesplatser som är relevanta för aktörerna.

- stärka professionella kulturskapares villkor och skapa bättre förutsättningar för deras arbete

Kultur Gävleborg arbetar och Länsmuseet Gävleborg fortsätter arbetet med det tematiska residenset och den konstnärliga-bildningsresan-konstprojektet *Falnande språk - ur Finnskogen*. Utställningen med samma namn visas i Länsmuseet Gävleborg 2022 och blir därefter en vandringsutställning.

Erbjuda utställningsersättning enligt MU-avtalet.

- utöka samverkan mellan verksamhetsutveckling inom konst och verksamhetsutveckling inom hemslöjd samt aktörer som arbetar med konst- och slöjdsamlingarna i länet

För att stärka den regionala infrastrukturen kring slöjd samverkar Hälsinglands museum, Kultur Gävleborg och Länsmuseet Gävleborg och driver ett utvecklingsarbete med fokus på utställningskoncept, programverksamhet och försäljningsmöjligheter.

- arbeta för att utveckla och sprida konst och slöjd i nya sammanhang och miljöer

Använda museets textila samlingar som inspirationskälla.

Stimulera eget skapande inom slöjd och konst genom workshops, programverksamhet och utställningar.

- identifiera möjligheter och förutsättningar att sätta konst och slöjd i ett internationellt perspektiv genom konstnärliga utbyten och konstnärliga residens i länet

Kultur Gävleborg arbetar och Länsmuseet Gävleborg fortsätter arbetet med det tematiska residenset och den konstnärliga-bildningsresan-konstprojektet *Falnande språk - ur Finnskogen*. Utställningen med samma namn visas i Länsmuseet Gävleborg 2022 och blir därefter en vandringsutställning.

- förbättra barns och ungas möjligheter till eget skapande

Erbjuda öppna ateljéer, pedagog- och konstnärsledda workshops, utställningsrum för barn och unga samt en laglig graffitivägg.

Kommunikation

Information om att "Länsmuseet Gävleborg ingår i kultursamverkansmodellen genom delfinansiering från Region Gävleborg, inklusive logotyp, bör framgå i årligt program, verksamhetsplan, årsberättelse och på hemsidan.

På detta sätt får verksamheten, tillsammans med Region Gävleborg, möjlighet att visa länets invånare hur de regionala medlen bidrar till kulturlivet i Gävleborg.

Logotypen finns att ladda ner här: www.regiongavleborg.se/logotyp och ska användas enligt Region Gävleborgs dokument "Visuell och auditiv identitet" som finns att läsa här: www.regiongavleborg.se/visuell-och-auditiv-manual.

Uppföljning

Länsmuseet Gävleborg ska rapportera in statistik över 2022 års verksamhet till Kultur databasen senast 1 mars 2023. Länsmuseet Gävleborg ska skicka sin årsberättelse 2022 till Region Gävleborg senast 1 mars 2023.

Av årsberättelsen ska framgå vad som gjorts och uppnått utifrån den regionala kulturplanens utvecklingsområden och verksamhetsområdenas särskilda satsningar.

Länsmuseet Gävleborgs underlag till uppdragsöverenskommelse 2023 lämnas senast 15 september 2022. Underlaget ska innehålla en halvårsrapport av verksamheten samt förslag till uppdateringar och förändringar inför uppdragsöverenskommelsen 2023.

Finansiering

Beslut om bidrag för 2022 tas av Kultur- och kompetensnämnden efter att Statens kulturråd beslutat om bidrag till Region Gävleborg, beslutet bifogas uppdragsöverenskommelsen.

Bidraget utbetalas med 1/12-del per månad. Bidraget förutsätter att Länsmuseet Gävleborg har en sund ekonomi och en budget i balans för 2022.

Återbetalningskrav

Länsmuseet Gävleborg blir återbetalningsskyldigt om bidraget inte används i enlighet med denna uppdragsöverenskommelse. Om Länsmuseet Gävleborg blir återbetalningsskyldigt beslutar Region Gävleborg, efter samråd med Länsmuseet Gävleborg, att kräva tillbaka delar av eller hela bidraget.

Uppdragsöverenskommelsen träffas under förutsättning att regionfullmäktige och Statens kulturråd fattar beslut i enlighet med regional kulturplan Gävleborg 2019-2022 och dess budgetförutsättningar.

Denna uppdragsöverenskommelse har upprättats i två exemplar varav parterna erhållit varsitt exemplar.

Gävle 2022-
För Region Gävleborg
Kultur- och kompetensnämnden

Gävle 2022-03-09
För Länsmuseet
Gävleborg

Magnus Svensson
Ordförande

Mats Kolarby
Ordförande